

Barcelona, 8 de juny de 2017

Discurs de l'Acte de Jurament Hipocràtic de la promoció 2011-2017, per Josep Eladi Baños

Benvolgudes autoritats acadèmiques, benvolguts professors i professionals d'administració i serveis, benvolguts familiars i amics i, sobretot, benvolguts estudiants:

Avui és un dia singularment important per a tots els presents. Per a mi, és especialment emotiu perquè m'heu nomenat padrí i per a un professor vocacional com jo, el reconeixement dels seus estudiants és un element molt important en la seva feina. Vull aprofitar aquest parlament per agrair-vos específicament dues coses: en primer lloc, aquesta designació i, en segon, el vostre recolzament en les darreres eleccions a rector amb vídeo de suport inclòs. Gràcies, no ho oblidaré mai.

També vull agrair especialment a tots aquells que van venir de fora de Catalunya, van creure en el nostre grau de Medicina i s'emporten la nostra terra en un racó del seu cor. I als familiars i amics que han arribat avui per aquesta cerimònia. Deixeu-me recordar els llocs per fer-ho més evident: Àvila, Beja, Berlín, Burgos, Callosa d'en Sarrià, Calvià, Castelló de la Plana, Eibar, Eivissa, Escaldes-Engordany, Lezama, Madrid, Múrcia, Palma, Las Palmas de Gran Canària, Sineu, Tirig i Vinaròs. Gràcies per estar avui aquí i per fer-nos confiança amb l'educació dels vostres fills i filles.

Avui és un dia per parlaments retòrics que poden repetir-se any rere any, només canviant la data. És l'ocasió per paraules gairebé hagiogràfiques per a qui escolten els discursos. Provaré a fugir-les perquè tindreu temps d'escoltar-les al llarg de la vostra vida professional. No em considero un professor tradicional. Encara que sigui un catedràtic numerari i funcionari, aquesta és només una circumstància administrativa i laboral, que no personal. Tots els estudiants que esteu aquí em coneixeu i sabeu que, per exemple, tinc una especial afecció per les cites en llatí, cosa més pròpia dels professors de dret que dels de farmacologia. També esteu acostumats a les meves *disgressions* fora de la farmacologia que, suposo que ja ho vàreu endevinar, són esforços per contextualitzar una matèria que té una importantíssima repercussió en l'actuació professional de tots els metges, perquè tots empraran medicaments. Bé, potser amb l'excepció dels anatomopatòlegs.

Avui és el final simbòlic d'un llarg camí. Va començar quan vàreu decidir estudiar medicina, potser a la ESO, potser al batxillerat, potser just abans de prémer la tecla de la preinscripció. I ha durat, amb nosaltres, sis anys. Ara us trobeu com el corredor de marató que arriba a l'entrada de l'estadi i només li resten 195 metres per acabar, després dels llargs 42 quilòmetres de la cursa. Aviat, ben aviat, observareu una transformació peculiar. Així, per exemple, deixaràs de ser en Pablo, per convertir-te en el doctor Jiménez Labaig, la Lilas, per ser la doctora Mercuriali, l'Helena, per esdevenir la doctora Cebrià. I al mateix temps, assolireu una gran responsabilitat social. La medicina és una de les millors professions que es pot exercir. Però no és només una feina, sinó que es tracta d'un model de vida que us omplirà per sempre més. I us obligarà a aprendre cada dia i a exercir-la amb la consciència de la seva importància, amb la responsabilitat de cadascuna de les vostres decisions en la vida de les persones, dels vostres pacients. Heu de recordar que els metges ja no són agents 007, amb llicència per matar, ni s'aplica la vella dita de que *'Lo que el médico yerra, lo tapa la tierra.'* La medicina ha canviat també en aquest camí i repasseu les opinions que dels metges tenien Quevedo o Molière, si

voleu saber d'on venim, i el que pensaven de nosaltres no fa tan temps. Recordeu també a Kierkegaard quan deia, la vida es viu mirant cap endavant però només es comprèn mirant enrere.

A l'hora de recapitular, és difícil resumir en els pocs minuts d'aquest discurs tantes hores d'esforç i de treball. Us hem volgut donar, creieu-me, la millor formació possible per poder-vos enfrontar a la vostra feina futura. En el vostre pla d'estudis vam incloure activitats no només per ensenyar coneixements, sinó també per dotar-vos de les eines del professionalisme mèdic, com l'empatia, la comprensió del procés d'emmalaltir, la repercussió de la malaltia en qui la pateix i en els seus familiars, l'anàlisi crítica de les situacions, el domini dels processos diagnòstics i terapèutics, els principis ètics, la importància del treball en equip amb altres professionals, la comprensió de les actituds davant la salut i la malaltia... Si mesurem els resultats per la prova MIR, diríem que no ho hem fet malament. Les tres primeres promocions han posat el nostre grau entre els cinc millors de tota Espanya i globalment podríem dir que ocupem el tercer lloc. Crec que ens podem sentir orgullosos tot plegats de com la col·laboració entre les dues universitats i el sistema sanitari del PSMAR ha funcionat. Però, a risc de ser considerat com a heretge, deixeu-me dir que el MIR és un examen. Si voleu, l'examen, però només un més.

Per a mi, l'èxit del nostre grau arribarà quan els metges formats aquí esdevinguin patrons de referència i d'admiració en la professió, quan els seus companys diguin, "sí, aquesta doctora va fer aquell grau rar que feien la UPF i la UAB a la Barceloneta". Quan ajudin a canviar com es fa la medicina, intervinguin en les decisions estratègiques a les àrees bàsiques de salut, als hospitals i a l'administració sanitària. Quan la seva sensibilitat cap els pacients recuperi el perdut art de curar que defenia Bernard Lown, en un llibre d'obligada lectura per a qualsevol metge. Quan la seva recerca no sigui per omplir línies de currículum sinó per canviar realment les coses als centres d'atenció primària, als centres sociosanitaris o les unitats de salut mental. Quan, en resum, esdevinguin motors del canvi mèdic, usuaris òptims dels recursos del segle XXI per millorar la situació dels seus pacients des de qualsevol lloc on exerceixin la seva professió. Aleshores, ja jubilat, assegut al jardí de la meva casa a Cantallops, a l'Alt Empordà, mentre veig pasturar la meva vaca, podré somriure amb la satisfacció de que la meva vida a la universitat va servir d'alguna cosa.

I acabo. Malgrat la mirada temorenca d'alguns de vosaltres, no, no ho faré amb una cita en llatí, encara que la temptació és gairebé irreprimible. Recordeu no obstant això de *Post hoc ergo propter hoc* i, especialment, *Primum non nocere, deinde curare*. Tindreu eines poderoses per curar i també per fer mal, molt mal. Però crec que ja us vaig espantar prou fa uns mesos. La meva darrera cita és d'un autor clàssic i la transcriuré directament, no patiu. Deia alguna cosa així com que la feina dels professors té alguna cosa a veure amb la dels jardiniers. Com ells, plantem arbres que donaran una ombra que no podrem aprofitar. És veritat però amb un matis en el meu cas. He fruit ja de la vostra ombra i avui puc agrair-vos-la.

Recordeu que els vostres professors seguirem aquí, que sempre sereu els nostres 'estudiants' i us desitjo que tingueu sort i que la vida us doni un camí ben llarg.